

IMPLICAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN PROMOVAREA DIRECȚIILOR PRIORITARE ALE POLITICII DE MEDIU ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ

Angela ZUBCO

CZU: 351:502.131.1(478)

analectahomework@gmail.com

Mediul reprezintă domeniul, a cărui revizuire de politici impune reformarea tuturor sectoarelor de activitate, utilizarea rațională a resurselor naturale și conștientizarea impactului negativ al activităților umane. Racordate la cerințele UE, direcțiile prioritare ale politicii de mediu în Republica Moldova se regăsesc în cadrul *Concepției politicii de mediu* a Republicii Moldova fiind axate pe: *întărirea capacităților în domeniu și colaborarea intersectorială; reglementarea impactului, prevenirea poluării și asanarea mediului*, iar realizarea acestora depinde de implicarea directă a administrației publice [1].

Întărirea capacităților în domeniu și colaborarea intersectorială prevede, în primul rând, *aplicarea principiilor economiei prin ecologie și respectarea condițiilor cost-beneficiu*, ceea ce presupune un raport echitabil și reglementat de normele legale dintre domeniul economic și mediul înconjurător, o bună cooperare între autoritățile publice centrale și locale pe acest segment. Un alt aspect al colaborării intersectoriale reprezintă *elaborarea unor planuri de acțiuni sectoriale*, ținându-se cont de prevederile strategice ale documentelor naționale în domeniu și evitarea unor politici duble promovate de către autoritățile AP, prevederile cărora se suprapun, iar în unele cazuri acestea reflectă divergențe. În al treilea rând, *integrarea cerințelor ecologice în strategiile de dezvoltare a sectoarelor economiei naționale*, obligă instituțiile publice ca, în procesul de elaborare a strategiilor proprii, să țină cont de asigurarea unei relații prietenoase cu mediul înconjurător.

Documentele de politici în domeniul mediului în prezent utilizează termenul de *economie verde* dorind să evidențieze necesitatea asigurării calității vieții, fără a produce daune mediului. În acest sens, *Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană* a impus organizarea, legalizarea, utilizarea rațională a resurselor și eficiența energetică în toate sectoa-

rele economiei naționale. La etapa actuală nu există ***o politică specială în domeniul economiei verzi***. Cu toate acestea, documentele strategice, precum: *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”*; *Strategia de mediu pentru anii 2014-2023*; *Strategia de dezvoltare a sectorului IMM pentru anii 2012-2020*; *Strategia Națională de adaptare la schimbarea climei a Republicii Moldova*; *Strategia Națională de gestionare a deșeurilor radioactive 2013-2023, etc.*, determină obiectivele dezvoltării durabile, asigură unele aspecte ale tranziției către o economie ecologică [2, p.1].

În urma analizei documentelor strategice privind implementarea economiei verzi, observăm că *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”*, a pus accent pe realizarea unor acțiuni ce ar contribui la dezvoltarea domeniului economiei verzi, prin integrarea și consolidarea aspectelor legate de protecția mediului în toate domeniile de dezvoltare socio-economică a țării. Prin continuitate, *Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 a Republicii Moldova* prevede dezvoltarea unui sistem ecologic modern, prin intermediul elaborării și adoptării unui cadru legislativ de mediu conform standardelor europene, reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului, promovarea protecției mediului. Astfel, în 2015, Institutul Național de Cercetări Economice în cooperare cu Ministerul Economiei, a elaborat Planul de acțiuni referitor la introducerea priorității *Economia verde* pentru Întreprinderi mici și mijlocii în dezvoltarea acestui sector până în anul 2020 [2, p. 2].

O altă direcție prioritară a politicii de mediu este ***consolidarea potențialului instituțional și managerial*** care impune revederea sferei de competență și reorganizarea structurală a instituțiilor care gestionează resursele naturale și a celor de mediu, prin delimitarea clară a competențelor autorităților publice în domeniu și antrenarea specialiștilor în domeniul mediului pentru eficientizarea acțiunilor manageriale prin reducerea treptată a volumului de inspecții, supravegheri, intensificarea activității de monitoring (evaluare, prognozare), de coordonare, de consultare, de elaborare a soluțiilor. În prezent, aceste direcții au fost realizate în cadrul reformei administrației publice, care a impus reformarea sistemului instituțional prin comasarea instituțiilor de

specialitate, astfel Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a absorbit trei ministere: al agriculturii și industriei alimentare, al mediului și componenta dezvoltare regională de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor [3, p. 12]. În urma acestor măsuri, atribuțiile de elaborare, de implementare și de control asupra respectării legislației sunt repartizate clar între instituțiile de mediu. Cu toate acestea, se atestă un șir de confuzii și suprapuneri ale responsabilităților și competențelor în domeniile protecției mediului înconjurător cu cele ale altor instituții din afara sistemului de mediu (protecția fondului forestier, protecția solului etc.).

Un alt obiectiv al politicii de mediu reprezintă **eficientizarea resurselor energetice prin implementarea unor tehnologii de conservare a energiei, folosirea surselor netradiționale de energie** (biogazul, energie eoliană, energia hidroelectrică), precum și restabilirea și menținerea potențialului natural, inclusiv: folosirea durabilă și protecția resurselor acvatice, asigurarea accesului populației la apă potabilă calitativă. Astfel, energia regenerabilă și eficiența energetică sunt printre principalele obiective ale Strategiei energetice a Republicii Moldova până în 2030 care vor contribui atât la securitatea aprovizionării cu energie, cât și la durabilitatea mediului înconjurător și la combaterea schimbărilor climatice, obiective comune cu cele urmărite de Comunitatea Energetică Europeană, la care Republica Moldova este parte.

Un alt obiectiv reprezintă efectuarea **monitoringului resurselor biologice**. Monitoringul ecologic/integrat urmărește: realizarea unui sistem integrat de înregistrări metodice, evaluarea cuantificată a structurilor și a modului de funcționare a proceselor ecologice, compararea stării mediului cu intensitatea activităților socioeconomice, modelarea situațiilor constatate, prognozarea sensului, a tendințelor și schimbărilor care au loc [4, p. 44]. Scopul principal a monitoring-ului ecologic/integrat este preîntâmpinarea acțiunilor negative ca rezultat al activităților umane. Aceasta fiind extins asupra tuturor sistemelor ecologice ale mediului.

În concluzie, deși direcțiile politicii de mediu au fost identificate și aprobate aproape două decenii în urmă, acestea și-au păstrat actualitatea și rămân incluse în documentele actuale ale politicilor de mediu,

află în responsabilitatea Administrației publice. Cooperarea dintre autoritățile administrației publice în domeniul mediului și al dezvoltării durabile rămâne o soluție eficientă atât la nivel național, cât și global.

Referințe:

1. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 605 din 02.11.2001 privind aprobarea *Concepției politicii de mediu a Republicii Moldova*. În: *Monitorul Oficial*, nr. 9-10, din 15.01.2002.
2. NOVAC, A. *Economia verde pentru IMM-URI: o nouă prioritate pentru Republica Moldova*. [Accesat 07.07.20]. Disponibil: https://ince.md/uploads/files/1487675202_economia-verde.pdf
3. Raport privind *Monitorizarea implementării Reformei administrației publice și a distribuției resurselor*, Chișinău, 2019, 150 p. [Accesat 05.06.20]. Disponibil: https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/raport_pna_aa_2017-2019_final_pentru_publicare_website.pdf?fbclid=IwAR2ax1PnhNuzLWtHE-DeaSeEPI--fX7o00vi6Y4kRKSGKJv-JO97qT0-aPVg
4. *Adaptarea Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă la contextul Republicii Moldova*. Chișinău, 2017. 116 p.